

Bestuursdienst

Afdeling Projectmanagement
Steller R. Torenbosch/H. van Mulligen
Onderwerp Actieprogramma Ruimte voor de Binnenstad

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 81 11

Bijlage(n) - 2

Ons kenmerk RO12.3131704

Datum **21 JUN 2012**

Uw brief van

Uw kenmerk

Geachte heer, mevrouw,

Ruimte voor de Binnenstad. Aan u gepresenteerd op 28 september 2011 als een dynamisch discussiedocument over de toekomst van de binnenstad met haar vele gebruikers. In november van hetzelfde jaar gaven we u een tussenstand van de ervaringen en de resultaten.

Nu is het tijd voor een definitief programma, al is het woord definitief misschien niet geheel op z'n plaats. Want *Ruimte voor de Binnenstad* blijft wat ons betreft flexibel en veranderbaar om in te kunnen spelen op de vraagstukken die zich voordoen.

Ruimte voor de Binnenstad is bedoeld om de aantrekkingskracht van de binnenstad te vergroten. We willen een gastvrije binnenstad, waar met name ruimte is voor de voetganger. Terwijl we tegelijkertijd moeten voorkomen dat andere groepen zich niet meer welkom voelen. Dit heeft gevolgen voor het gebruik van de publieke ruimte. We constateren dat juist die publieke ruimte de laatste jaren uit balans is geraakt; met *Ruimte voor de Binnenstad* proberen we het evenwicht terug te brengen. Tevens willen we de aantrekkingskracht van ons stadscentrum in stand houden en versterken. We geven aandacht aan winkels en horeca, maar willen ook zorgen voor een leefbaar gebied voor (grote) werkgevers en bewoners.

Ruimte voor de Binnenstad wordt gekenmerkt door twee sporen. Aan de ene kant is *Ruimte voor de Binnenstad* te typeren als een actieprogramma. Daar waar zich in de binnenstad knelpunten of vraagstukken voordoen, snel reageren en actie ondernemen. Dat kan in de vorm van een experiment. Tijdens en na het experiment worden bevindingen en meningen geïnventariseerd en worden ondernemers, bewoners en gebruikers geïnterviewd. Als blijkt dat de maatregel voldoet, dan overwegen om de maatregel permanent te maken. Voldoet de maatregel niet, dan iets anders ontwikkelen en kijken of dat beter werkt.

Zo hebben we in het kader van *Ruimte voor de Binnenstad* geëxperimenteerd met een fietsvrije Folkingestraat op zaterdag en met een speelplek voor jonge kinderen in het hart van de binnenstad. Op dit moment loopt het experiment in de Gelkingestraat – Oosterstraat-Carolieweg-Hoogstraat.

U noemde in de raadsvergadering van 28 september de experiment-aanpak prikkelend, spannend en vernieuwend. Wij delen uw mening, maar merken ook dat het experiment en de daarbij afwijkende manier van communiceren spanning oproept, die verder gaat dan de spanning die inherent is aan een experiment. Zo hebben de ondernemers van de Folkingestraat het experiment van de fietsvrije zaterdag als een overval ervaren. Daar hebben we van geleerd. Het experiment Gelkingestraat en omgeving hebben we meer in gezamenlijkheid met de ondernemers opgepakt. En deze gezamenlijkheid zoeken we ook bij toekomstige experimenten.

Aan de andere kant herbergt *Ruimte voor de Binnenstad* onderwerpen voor de langere termijn, waar studie en discussie voor nodig zijn. Zo hebt u zich onlangs gebogen over het Groningse model voor stadsdistributie, op de expertmeeting van 18 april jongstleden.

Daarnaast wordt de toekomst van de Grote Markt binnenkort onderwerp van discussie en gesprek. Als de nieuwe oostwand in 2017 gereed is, heeft dat consequenties voor het centrale plein van de stad.

Samen met de GCC verdiepen we ons in de economische toekomst van de binnenstad. Het *Aanvalsplan Detailhandel* is daar een onderdeel van. En ook het vraagstuk rond fietsroutes en fietsparkeren heeft onze aandacht (*Groninger Fietsstandaard*).

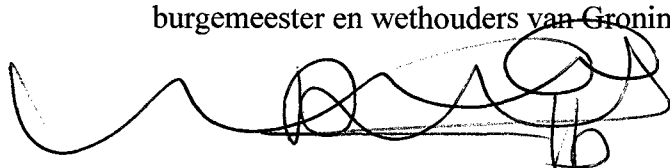
Bovendien willen we in het kader van *Ruimte voor de Binnenstad* een geactualiseerd kader opstellen voor terrassen.

Overigens lenen de onderwerpen ‘fiets’ en ‘terras’ zich deels voor de experimentele aanpak. We kunnen ons voorstellen dat we op sommige plekken in de binnenstad tijdelijke fietsparkeer-plekken uitproberen. Het experiment terrassen is op dit moment in de maak. We denken erover om een aantal horeca-gelegenheden onder bepaalde voorwaarden te laten experimenteren met schotten, parasols en terrasmeubilair.

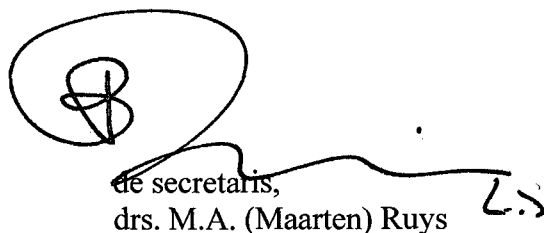
Op 28 september 2011 heeft uw raad een budget van €200.000 beschikbaar gesteld voor *Ruimte voor de Binnenstad*. De kosten worden gedekt uit de middelen voor de Diepenring. Vooralsnog zien wij geen mogelijkheden deze kosten te dekken uit reguliere budgetten. Om het programma *Ruimte voor de Binnenstad* te kunnen continueren is een aanvullend budget benodigd van €150.000. Bij de begroting 2013 komen wij hierop terug.

In de bijlagen vindt u de matrix van *Ruimte voor de Binnenstad* en een nadere uitwerking daarvan. U kunt daarin lezen dat een aantal zaken inmiddels zijn uitgevoerd, een aantal zaken in uitvoering zijn en dat de komende jaren genoeg onderwerpen uw en onze aandacht vragen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

A handwritten signature in black ink, consisting of a long, wavy horizontal line followed by several loops and a vertical stroke at the end.

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

A handwritten signature in black ink, starting with a large circle containing a stylized 'B' or 'R', followed by a long horizontal line and a small flourish at the end.

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

SX

BIJLAGE

Volgvel 3

BIJLAGE I Matrix – Overzicht knelpunten en aanpak

Ruimte voor de Binnenstad

Kader	Knoppunten	Maatregelen	
Aantrekkingskracht en leefbaarheid binnenstad	Winkelpanden en bovenverdiepingen Er staan steeds meer winkels leeg	Het winkelaanbod wordt uitgebreid met o.a. Kruisstraat-7bis, Praelstraat en Leegstruikje. Dit moet vastgerekend worden in gesprek over ontwikkelingsvoorwaarden. Een web&shop-concept, waarbij webwinkels de kans krijgen leegstaande panden te gebruiken voor het etaleren van hun goederen, actief ondersteunen Het stimuleren van het gebruik van winkelpanden als tijdelijke atelierruimten Actief met makelaars op zoek gaan naar wenselijke winkels	\$1.1 \$1.2 \$1.3
	De verdiepingen boven winkels staan te veel leeg, waardoor we kans laten liggen om de stad ook buiten winkeltijden leefbaarder te maken In de woongebieden in de binnenstad staat de leefbaarheid onder druk	Wonen boven winkels onderzoeken en eventueel stimuleren Een ZPP-initiatief in Pentascope actief stimuleren en bekijken of dat initiatief kans biedt aan leegstaande verdiepingen boven winkels Een plan opstellen voor Binnenstad-Oost (en Eiland/Oosterkade), waar we inzetten op uitvoeringsmaatregelen die meeliftten op andere acties (tram, rolroling) In Binnenstad-Oost vanuit de 'flankerend beleidsmaatregelen Jongerenhuisvesting' werken aan verbeteracties Tussen nu en 2016 de prostitutie beëindigen in het A-Kwartier Bekijken of we gebieden kunnen aanwijzen waar we pandeigenaren gaan aanschrijven tot verbetering van hun woning Aan een nieuw bestemmingsplan voor de binnenstad werken, waarin de woonkwaliteit, cultuurhistorische waarden en meer flexibiliteit in de begane grondfunctie mogelijk extra aandacht krijgen. Hiernaast het herstel van monumentale winkelpuien (en winkelinterieurs) stimuleren met monumentensubsidies.	\$1.4 \$1.5
	Diversiteit/aantrekkelijkheid aanbod in de binnenstad Te weinig nieuwe winkelformules in de stad In de binnenstad zijn te weinig 4 en 5 sterrenhotels	Actief meewerken aan werving van nieuwe en verrassende winkelformules voor de binnenstad Nieuwe initiatieven ondersteunen voor de ontwikkeling van deze hotels	\$1.6 \$1.7
	Gesteldheid inrichting openbare ruimte binnenstad Grote Markt-Noordzijde Westerhaven e.o. Diepenring	Met initiatiefnemers/eigenaren in gesprek blijven die het gebied aan de Grote Markt-Noordzijde willen upgraden Ruimte maken zodat een museumboot kan aanleggen bij het Scheepvaartmuseum De Diepenring/Noordenhaven (Diepenring fase I) herinrichten De beeldkwaliteitsplannen van de woonboten invoeren	\$1.8 \$1.9
	Lunwerkersplein De binnenstad verrommelt doordat mensen zich steeds minder verantwoordelijk voelen voor een hele en schone binnenstad Vrijheid bij hantering van de regels voor de uitstraling van de gevels en het openbaar gebied De reclamerregels zijn toe aan een herijking	Actief meewerken aan een particulier initiatief het Lunwerkersplein te upgraden Een pilot handhaving met het huiskamerteam uitvoeren Op diverse plaatsen in de binnenstad wastelitte plaatsen In het kader van de evaluatie van de wettelijke basis van de reclamerregels herijken (integraal reclamebeleid) Herzien beleidsregels spandoeken en bannieren Experimenteren/ nagaan of en welke terrasschotten wenselijk zijn Onderzoeken of er aanleiding is voor een nieuw handboek straatmeubilair waarbij er tussen locaties kleine verschillen mogen zijn en thema's grootte, locatie, wle, periode etc bespreken	\$1.11 \$1.12
	Horeca-ondernemers hebben behoefte aan meer vrijheid en differentiatie		\$1.13 \$1.14 \$1.15
	De service aan het winkelend publiek De bouwwerkzaamheden zorgen voor een minder prettige uitstraling Op de lange termijn kunnen binnensteden het verliezen van webwinkels	Tijdens grote bouwactiviteiten (Forum, tram) als ludieke actie schoenenpoetsers inzetten op drukke dagen Bekijken of we op drukke dagen meer mensen kunnen inzetten als gastheer/vrouw Met diverse partijen op een onorthodoxe wijze praten over de toekomst en hoe we hier als overheid en private partijen op kunnen anticiperen	

Ruimte voor de Binnenstad

Kader	Kneipunten	Maatregelen		Loopt
	Bevoorrading			
	Vanstraffiden voldoen niet altijd voor winkeliers/horeca	Een proef doen met een zgn. versfenster in het kader van het experiment met de poller in de Steentilstraat		
	Stedelijke distributie werkt onvoldoende efficiënt en duurzaam	In samenwerking met onder meer TLN (Transport en Logistiek Nederland) onderzoeken hoe we tot een Gronings Model voor stedelijke distributie kunnen komen		
		Daarbij marktpartijen uitnodigen in te schrijven op de te ontwikkelen business case		
		Het gebied bepalen waarbinnen versterkingen gelden	\$2.1	Na expert meeting keuzes maken
		Besluiten dat we strengere milieueisen voor het huidige stadsdistributiesysteem gaan doorvoeren (hogere euronorm)		
		Openstaan voor alternatieve duurzamere vormen van stedelijke distributie (bakfietsen, etc)		
		en waar nodig ondersteuning bieden aan initiatiefnemers		
		De mogelijkheid waarbij bevoorradingsverkeer de sectorgrens Zuiderdiep mag overschrijden (busbaan) formaliseren		
	Bezoekers per auto			
	De routing van en naar p-garages is soms onvoldoende	De huidige bewegwijzering in beeld brengen tussen p-garages en de ring (en vice versa) en waar nodig extra borden plaatsen	\$2.2	Onderdeel van uitwerken PRIS
		Voor de verdere toekomst inzetten op een dynamisch parkeerinformatiesysteem		
		vanaf de ringweg en de consequenties in beeld brengen		
		Bezettinggraden parkeergarages (waaronder Boxerdiepgarage) verbeteren	\$2.4	Onderdeel van Perspectief op Garageparkeren
	Bezoekers te voet			
	Routing vanaf Station naar Vismarkt problematisch	Vlak na de zomer van 2011 vier keer experimenteren met het afsluiten van de Folkingerstraat op zaterdag (11:00-17:00). Op die dagen mogen winkeliers meer openbare ruimte gebruiken voor uitstallingen	\$2.5	Uitgevoerd
	Vindbaarheid voor voetgangers van binnenstad en specifieke localities is soms lastig	Met een aangescherpt bewegwijzeringsplan voor voetgangers komen (ook bijzondere openbare gebouwen en localities)	\$2.2	Onderdeel van uitwerken PRIS
	Veel mindervaliden ervaren de binnenstad als te weinig toegankelijk	De routes vanaf p-garages aankleden	\$2.3	Onderdeel van Perspectief op Garageparkeren
	Bezoekers per fiets			
	De oborgaande routes door het centrum kunnen beter benut worden	De toegankelijkheid in de openbare ruimte in Binnenstad-Oost verbeteren	\$2.6	Loopt en grotendeels uitgevoerd
		De Herestraat, Westertoren en andere voetgangersgebieden na 18:00 uur openstellen voor fietsers i.p.v. na 21:00 uur (behalve donderdag)		
	De drukte in het centrum vraagt om nieuwe routes	De consequenties in beeld brengen als we de fietsontsluiting van Binnenstad-Oost UMCG-Oosterpark met de binnenstad verbeteren door aanleg brug Walstraat	\$2.7	Onderdeel van Groninger Fietsstandaard
		De fietsverbindingen in het zuidelijk deel van de binnenstad onderzoeken als gevolg van de aanleg van de tram en de verbinding met het Eemskanaalgebied		Onderdeel van Fietsnota 2014
	Het openbaar vervoer			
	De ruimte in de stad is te beperkt voor grote bussen	Openstaan voor alternatieven (watertaxi's, riksja's)		Blijven openstaan voor initiatieven
	De stad slijbt aan de oostkant dicht	De GCC gaat i.s.m. diverse partners de komst van een flyer onderzoeken. Gemeente faciliteert waar nodig.		Loopt

Ruimte voor de Binnenstad

Kader	Knelpunten	Maatregelen		
Balans publieke ruimte	Auto's in voor voetgangers bedoeld gebied Er zijn teveel auto's met onthefingen	Een ander (groter, duidelijker) vignet bij onthefingen invoeren, dat beter zichtbaar is voor handhavers Bekijken of de handhaving efficiënter georganiseerd kan worden; daarbij de optie bekijken om de Directie Stadszocht een rol te geven (bestuurlijke boetes) Het aantal gemeentebusjes dat van een ontheffing om buiten de venstertijden de binnenstad in te rijden gebruik mag maken fors inperken Een proef voor de Oosterstraat uitvoeren waarbij per dag maximaal 5 onthefingen worden verleend	§3.1	Onderdeel van herziening onthefingenbeleid
	Voor bouwverkeer worden te zware vrachtwagens ingezet	Particuliere initiatieven om het bouwverkeer beter te organiseren faciliteren Een apart bereikbaarheidsplan opstellen voor het bouwverkeer van grote bouwprojecten als Forum en tram	§3.2	Loopt Loopt
	De fiets(er) in voetgangersgebied Geparkeerde fietsen zorgen voor overlast her en der in de stad	Bekijken of bewoners kunnen worden verleid om meer binnen te parkeren. Ook bekijken of bijv. buurtstallingen als parkeerterreinen gebruikt kunnen worden of panden Met de Rijksuniversiteit Groningen in gesprek gaan om het fietsparkeren op het Broerplein en omgeving Uurwerkersgang te optimaliseren Bij de AH's Brugstraat en Zuiderdiep experimenteren met fietsparkeervakken op straat Bij de Korenbeurs de mogelijkheid van tijdelijke fietsenstalling onderzoeken en het bordes aanpassen om doorstroming te bevorderen. Bedrijven/instellingen (m.n. GCC) in de binnenstad benaderen met de vraag of zij ruimte beschikbaar willen stellen voor het stallen van fietsen Op een aantal plekken wildparkeerders handhaven Wrakken weghalen in de hele binnenstad Onderzoeken of het mogelijk is het creëren van fietsparkeervoorzieningen te verplichten	§3.3	Onderdeel van de Groninger Fietsstandaard
	Publiekvoorzieningen/groen in openbare ruimte Er zijn te weinig openbare toiletten Er zijn te weinig zitplaatsen in de (semi)openbare ruimte	Bekijken waar we openbare toiletvoorzieningen/urijltien verder kunnen uitbreiden De mogelijkheden voor terrassen langs de Diepenring uitbreiden Onderzoeken waar en of er meer bankjes in het centrum kunnen worden geplaatst Bekijken of en waar we meer bomen kunnen planten in de binnenstad Bekijken of we ook lantaarnpalen, ander straatmeubilair en gevels kunnen inzetten voor groen Onderzoeken welke verkeersborden weg kunnen en deze indien mogelijk verwijderen Experimenteren met een tijdelijke speelvoorziening op het Waagplein.	§3.4	Uitgevoerd Loopt
	Er staan te veel verkeersborden in de binnenstad Kinderen van winkellende ouders hebben te weinig speelgelegenheid Het gebruik van de Grote Markt als huiskamer van de stad staat onder druk	Bekijken of we meer ruimte gaan creëren om de Grote Markt vaker te kunnen inzetten voor evenementen Mogelijk leidt dit tot een differentiatie van de soort evenementen over verschillende pleinen (bijv. sport op Damsterdiep)	§3.5	Onderdeel van experimenteerzone Gellinge-/Oosterstraat
			§3.6	Uitgevoerd
			§3.7	Onderdeel van Toekomst Grote Markt

BIJLAGE II Uitvoeringsprogramma Ruimte voor de Binnenstad

1 Aantrekkingskracht en leefbaarheid binnenstad

De binnenstad van Groningen is een economische dynamo van betekenis. Jaarlijks bezoeken circa 25 miljoen mensen de binnenstad van Groningen om te winkelen, te werken, een museum te bezoeken of met een ander doel. In 2011 werkten er circa 20.000 mensen in de binnenstad (ongeveer 15% van alle banen in de stad) en zijn er circa 2.500 bedrijven gevestigd.

Detailhandel en horeca zijn vanouds grote pijlers van zowel de aantrekkelijkheid als de werkgelegenheid in de binnenstad. Echter, met name de detailhandel staat landelijk onder grote druk. Door trends als internetshoppen, de vestiging van grootschalige winkels buiten de stad, problemen met bedrijfsopvolging en de huidige economische conjunctuur wordt het voortbestaan van een deel van het detailhandelsapparaat bedreigd. De effecten zijn met name zichtbaar in de straten rondom het kernwinkelgebied, waar veelal de zelfstandige of startende winkeliers zitten. Een gebrek aan uitstraling, bezoekersaantallen en daarmee omzet, is funest voor een deel van deze ondernemers. Leegstand is daarbij zowel oorzaak als gevolg. Tegelijkertijd wordt er in Groningen sterk geïnvesteerd in enkele majeure bouwprojecten die kansen bieden voor sommige van deze straten. Aan de andere kant is er de positieve trend dat consumenten de binnenstad steeds meer zien als een recreatieve bestemming: zij zijn op zoek naar vermaak, interessante winkels en gezellige horeca. De roep om meer (kwalitatief hoogwaardige) terrasruimte klinkt daarbij zowel vanuit de ondernemer als vanuit de consument. Deze trends zijn bedreigingen, maar ook kansen.

1.1 Winkelstraatmanagement uitbreiden

Het afgelopen jaar is het project Winkelstraatmanagement (WSM) actief geweest in de straten die op dit moment economisch minder goed functioneren. Het werkgebied van het WSM beslaat inmiddels ook het gebied Herestraat-Zuid, Poelestraat en Hoogstraat. Dat betekent dat de subsidieregelingen vanuit het WSM ook in deze straten van kracht zijn en dat de winkelstraatmanager samen met de ondernemers (bijvoorbeeld promotionele) acties opzet en uitvoert. Het winkelstraatmanagement is daarnaast in permanent overleg met eigenaren en makelaars om leegstand zoveel mogelijk te bestrijden. Hierbij blijkt dat bilaterale en pandsgewijze benadering beter werkt dan het oprichten van bijvoorbeeld een vastgoedplatform waar alle eigenaren bij elkaar komen.

1.2 Leegstandsbestrijding

Inmiddels zijn er verschillende initiatieven uitgewerkt om leegstaande panden tijdelijk in te vullen. Het commerciële initiatief 'Jonge Ondernemersplan Groningen', in samenwerking met Carex, is alweer een tijdje actief. Nieuw zijn de initiatieven van WSM, makelaars en een commercieel kunstbureau om in leegstaande panden tijdelijk kunstgalerieën in te richten, waar permanente verkoop en veilingen extra publiek de straat in moeten trekken. Hierbij blijkt verrassenderwijs dat het niet eenvoudig is een geschikt leegstaand pand te vinden. Hoewel er helaas voldoende leegstand is, is de dynamiek nog wel groot: panden worden tijdelijk verhuurd, zijn in verbouwing of worden verkocht.

Ook het Web&Shop-concept is inmiddels van start gegaan. Dit concept, dat door enkele ondernemers uitgewerkt is, slaat een brug tussen 'stenen winkels' en 'online winkels': enerzijds worden websites en applicaties ontwikkeld voor fysieke winkels; anderzijds worden 'web-only'-winkels verleid om tijdelijk te experimenteren met een fysieke winkel. Web&Shop biedt leegstaande winkelpanden aan, met kant-en-klare inrichting en direct beschikbaar verkooppersoneel (via UWV), om de drempel voor de webshop te verlagen. Wanneer de fysieke winkel bevalt, gaan Web&Shop en het WSM op zoek naar een geschikte permanente winkel. Op dit moment beheert Web&Shop één winkel (in de Folkingestraat), maar heeft de ambitie om haar concept vooral in de Oosterstraat uit te breiden.

1.3 Wonen boven winkels

Op dit moment zijn we niet actief betrokken bij het invullen van leegstaande ruimten boven winkels. Uit het verleden blijkt dat het voor de gemeente een complexe en kostbare aangelegenheid is om een actieve rol te spelen in het invullen van verdiepingen boven winkels als woonruimten. Daarnaast speelt het probleem dat, zeker op A-locaties, de ruimten op de begane grond dermate waardevol is, dat er vaak geen bereidheid is een eigen ingang voor de verdieping te creëren. Liever vult de pandeigenaar de verdieping in als opslag- of personeelsruimte.

1.4 ZZZP-incubator

De trend is dat de binnenstad steeds minder een plek wordt voor de grotere zakelijke dienstverleners, maar wel steeds meer een plek wordt waar de ambitieuze ZZZP'ers zich graag beweegt. De binnenstad is bij uitstek een plek waar veel ZZZP'ers bij elkaar komen, waar genetwerkt kan worden; met horeca, dienstverleners, openbaar vervoer en andere faciliteiten binnen handbereik. Deze nieuwe trend biedt de stad een kans om de problemen van leegstaande kantoorruimte economisch duurzaam in te vullen. De eerste ZZZP-incubator is geopend, namelijk het 'YEAH! Launch Café' in het voormalige Pentascope-gebouw aan de Herebinnensingel. De gemeente heeft ter ondersteuning kennismakingsvouchers aangekocht die zij aan ZZZP'ers aan kan bieden om gratis   n of enkele maanden het Launch Café uit te proberen. Ook zal zij zich inzetten voor specifieke evenementen die plaatshebben in het Launch Café. Naast dit initiatief is de gemeente met nog twee verschillende initiatiefnemers in gesprek, om nog twee ZZZP-incubators in de binnenstad te faciliteren en te realiseren.

1.5 Perspectief Binnenstad-Oost

Wij hebben de raad op 20 oktober ge informeerd over het concept *Perspectief Binnenstad-Oost*. Hierin wordt geschetst hoe dit gebied er in 2020 uitziet. Daarbij wordt aandacht besteedt aan de consequenties van grote ontwikkelingen in het gebied zoals de komst van de tram, de uitbreiding van het UMCG en de ontwikkeling van het Ebbingekwartier. Ook is er aandacht voor de 'flankerende beleidsmaatregelen jongerenhuisvesting'. Tegelijkertijd hebben we een aantal uitvoeringszaken opgepakt en afgerond zoals de aanpak van het Schouwburgplein/Preadinius college, TORI Binnenstad-Oost en groenaanpak Achterom. En zijn we bezig met de aanpak Nieuweweg (zie onder 2.6) en aanpak Tuinstraat en omgeving. Het definitieve *Perspectief Binnenstad-Oost* wordt in juni 2012 aan de raad aangeboden.

Wij zijn bezig de leefbaarheid in het A-kwartier te verbeteren, zoals reeds bekend. Onderdeel van die aanpak is de beëindiging van de prostitutie per 1 januari 2016.

We zijn ook volop bezig met de aanpassing van het bestemmingsplan Binnenstad. Het nieuwe bestemmingsplan zal gezien de maatschappelijke ontwikkelingen –meer dan het vorige- gericht zijn op het beheer. Daarnaast dient het nieuwe bestemmingsplan rekening te houden met nieuwe vraagstukken:

- Een verschuiving van detailhandelbranches is waar te nemen, mede als gevolg van internet-winkelen.
- Binnensteden worden gezien als brandpunt, zij zijn de plek 'waar het allemaal gebeurt'. De binnenstad als totaalbeleving;
- Herstel van evenwicht en samenhang. Aandacht voor evenwicht in het winkelgebied en relaties met het UMCG en het stationsgebied en aandacht voor leef- en woonkwaliteit;
- Grote kantoren trekken weg uit het centrum. Daartegenover is een groei te zien van startende bedrijfjes, veelal zzzp-ers met eigen, vaak andere, behoeften;

Opgave is aan deze vraagstukken, voorzover juridisch mogelijk, tegemoet te komen in het nieuwe bestemmingsplan.

Opgave is om deze vraagstukken, daar waar juridisch mogelijk, een plek te geven in het nieuwe bestemmingsplan. Bedoeling is dat het bestemmingsplan Binnenstad in 2015 onherroepelijk is.

1.6 Acquisitie

Eén van onze doelen, geformuleerd in de *Structuurvisie Detailhandel*, is het actief meewerken aan werving van nieuwe en verrassende winkelformules voor de binnenstad. Dit zowel om leegstand te bestrijden als om Groningen als aantrekkelijke binnenstad nog beter op de kaart te zetten. Zoals toegezegd door ons college komen wij binnenkort met een *Aanvalsplan Detailhandel*, waarin wij afwegen wat de beste instrumenten zijn om deze werving te realiseren. Dit kan actieve acquisitie zijn, in verschillende vormen¹, maar vooral goede communicatie is essentieel. Zo hebben wij recent een aantrekkelijke digitale versie van onze Structuurvisie Detailhandel gepubliceerd en ook streven wij ernaar om in de juiste vakbladen de aantrekkelijkheid van ondernemen in Groningen neer te zetten.

1.7 4- en 5-sterrenhotels

Groningen wordt meer en meer een toeristische bestemming. In 2011 was er sprake van ruim 375.000 toeristische overnachtingen in de stad. Deze groei zit met name in toeristen die 'een weekendje weg' willen naar een stad, maar ook in het zakelijk segment, zoals congressen. Met name om deze laatste groep te bedienen klinkt steeds meer de behoefte aan meer 4-sterrenhotels en, indien mogelijk, een 5-sterrenhotel. De Prinsentuin wordt gerealiseerd. Wij blijven permanent in gesprek met grote hotelketens om hen te verleiden zich in Groningen te vestigen. Hierbij is zeer serieuze belangstelling van bekende ketens voor meerdere locaties, waaronder de nieuwe Oostwand van de Grote Markt en ook op het CIBOGA-terrein.

1.8 Diepenring herinrichting 1^e fase

Het project is gestart. De projectofferte is vastgesteld. De projectgroep werkt aan de parkeeroplossingen, de onderzoeken en de raming van de kosten. Als dat klaar is wordt gestart met de ontwerpfase. In deze fase wordt een bewonersavond gehouden en een klankbordgroep geformeerd die tijdens de ontwerpfase participeert.

1.9 Wonen op het water Diepenring/Noorderhaven

Er is een onderhoudsfonds ingesteld die bedoeld is als stimulans voor de verbetering van de beeldkwaliteit van woonboten. In overleg met het Woonschepen Comité Groningen wordt gewerkt aan de riolering voor de woonschepen in de Noorderhaven. De inrichting van de Noorderhaven maakt deel uit van de herinrichting 1e fase.

¹ Hierbij willen wij al vermelden dat wij op dit moment van mening zijn dat een 'busreis met retailers door de stad' waarschijnlijk geen wenselijke optie is, vooral vanuit de positie van de betreffende detailhandel ondernemers.

1.10 Stegen Gelkingestraat

De stegen in de Gelkingestraat worden niet gereviseerd. De reden hiervoor is dat het beschikbare budget voor de *Aanpak Gelkingestraat* primair ten doel heeft investeringen te doen waar de ondernemers voorstander van zijn. De ondernemersvereniging heeft ons expliciet aangegeven dat zij geen meerwaarde zien in aanpak van de stegen. Daarentegen zien zij liever dat het geld besteed wordt aan andere zaken, zoals verfraaiing van de entree vanaf de Grote Markt en aanpak van de plaatsing van verkeersborden. Naar verwachting zal in het najaar een kunstwerk, te weten een interactief Delfts blauw tableau, op de blinde gevel van de Drie Gezusters geplaatst worden. Wat betreft de verkeersborden is inmiddels een plan van aanpak opgesteld dat binnenkort wordt uitgevoerd. Voor Gelkingestraat e.o. en de initiatieven daar voor experimenten zie 3.5.

1.11 Reclamenota

Ten aanzien van reclame uitingen zijn nieuwe ontwikkelingen gaande zoals de toepassing van LED-schermen. Het gebruik van banieren kan soms een route ruimtelijk en esthetisch versterken. Waar pas je die wel en niet toe en onder welke voorwaarden.

Daarnaast leiden juridische mazen tot ongewenste situaties, bijvoorbeeld het stallen van voertuigen met reclame uitingen op stoepen en straten. Deze zomer wordt geanalyseerd welke problemen en uitdagingen er zijn. De binnenstad kan worden beschouwd als het testveld voor nieuw reclamebeleid. Een nieuwe reclamenota is van toepassing op de gehele gemeente.

1.12 Terrasregels

Regels dienen up-to-date te zijn én helder, zodat ondernemers en handhavers binnen kaders kunnen werken. In overleg met ondernemers in de binnenstad, stedenbouwkundige en handhavers wordt nagegaan in hoeverre de regels nog voldoen en juist hoe terrassen kunnen bijdragen aan een stijlvolle aantrekkelijke stad. Dit resulteert in een handboek, waarbij in woord en beeld duidelijk wordt gemaakt wat met de Groningse terrassenstandaard wordt beoogd.

1.13 Gastvrijheid tijdens bouwwerkzaamheden

Nu de bouwwerkzaamheden aan de Grote Markt oostzijde zijn, is het belangrijk dat de binnenstad haar gastvrije uitstraling behoudt. Het informatiecentrum - zo blijkt uit de hoge bezoekersaantallen - voorziet uitstekend in de behoefte aan informatie over de grote Groningse binnenstadsprojecten. Daarnaast is aan Marketing Groningen de opdracht gegeven een Evenementenplan Binnenstad uit te werken, zoals verwoord in de raadsbrief van 23 februari 2012.

Onderdeel van dit evenementenplan is een Gastvrijheidsprogramma: een serie acties die ervoor moet zorgen dat de consument naar Groningen blijft komen, zich hier op z'n gemak voelt en bestedingen doet in de winkels en in de horeca. Een voorbeeld is de Krasactie van december 2011, waarbij klanten een kraskaart kregen als ze een aankoop deden in de winkels in het oostzijde-gebied van de binnenstad. Met deze kraskaarten konden de klanten bijzondere prijzen winnen, zoals een diner in de

Martinitoren. In 2012 staat een Lentefeest op het programma, kleinschalige activiteiten voor de koopzondagen, speciale ontbijten aan lange tafels in de winkelstraten én de ontwikkeling van een speciaal koekje: het Gronings doorbijtertje.

1.14 Gastheer/-vrouw

Bij gastvrijheid horen ook gastheren en -vrouwen. Het project City Stewards, waarin reïntegreerders aan de slag gaan als gastheer/gastvrouw in de binnenstad, loopt inmiddels al een aantal jaren. City Stewards lopen rond in de binnenstad en kunnen vragen beantwoorden. Ook helpen ze bij evenementen en zetelen ze in de zogenaamde Stadsgarderobe aan het begin van de Poelestraat, waar consumenten hun jas en tas kunnen stallen. In 2012 willen we het project een kwalitatieve én kwantitatieve impuls geven. Wat betreft instroom is het belangrijk dat het traject zo aantrekkelijk mogelijk wordt voor klanten, zodat er voldoende City Stewards opgeleid worden, die op drukke dagen ingezet kunnen worden. Deze City Stewards zullen in 2012, ook in het kader van het Gastvrijheidsprogramma acties uitvoeren als het uitdelen van ballonnen aan kinderen of het uitdelen van warme chocolademelk op koude dagen. Ervaring hiermee is opgedaan bij het schaatsen op de Diepenring begin februari 2012 en dit bleek een groot succes.

1.15 Toekomst van de Binnenstad

Op 29 maart 2011 hebben het college en het bestuur van de Groningen City Club samen gesproken over de toekomst van de binnenstad. Geïnspireerd door een externe inleider en dagvoorzitter hebben zij doorgesproken welke kansen en bedreigen er de komende 30 jaar op de binnenstad afkomen en wat de rol van gemeente en ondernemers(vereniging) is om hierbij als 'winnaar' uit de bus te komen. Door de toenemende globalisering moet een stad als Groningen zich blijven onderscheiden en daarbij gebruikmaken van locale kracht. Het blijkt dat er op dit vlak behoefte is aan visievorming. Afgesproken is dat er op korte termijn een denktank gevormd zal worden van gemeente, GCC en enkele aanvullende partijen om deze gedachte verder uit te werken tot een visiedocument.

2 Gastvrije binnenstad

Extra aandacht voor de voetganger

2.1 Stadsdistributie

Op 18 april heeft een expertmeeting plaatsgevonden in de commissie Beheer en Verkeer over het onderwerp de toekomst van stedelijke distributie. Geconstateerd is dat er veel overtredingen plaatsvinden van de venstertijden en dat handhaving ervan moeizaam verloopt. Daarnaast zijn er landelijk veel ontwikkelingen zoals de komst van LZV's (Lange en Zwarte Vrachtwagens) en zijn er plaatselijk een aantal (groene) initiatieven. Hoe komen we tot een goede oplossing passend bij de maat en bestaande regelgeving van Groningen: zetten we in op bijvoorbeeld meer dag-rand-distributie, zorgen we voor een venster voor versdistributie?

Uit de expertmeeting komt ook naar voren dat het huidige beleid op het gebied van stedelijke distributie een plus kan gebruiken: wat hebben we al en waar kan verbetering plaatsvinden? Belanghebbenden moeten hierbij worden betrokken. De raadscommissie wil actief met het onderwerp aan de slag: zorgen voor goed gemeentelijk beleid en daarnaast goede initiatieven pushen en faciliteren. De voorbereidingscommissie van de raadscommissie doet voor de zomer 2012 een voorzet.

2.2 Parkeerroute Informatiesysteem (PRIS)

Eén van de onderdelen van de *Parkeernota*, door de raad vastgesteld in januari 2010, is het uitwerken van een nieuw Parkeerroute Informatiesysteem (PRIS). Om te komen tot een goed plan voor de invoering van PRIS is aan bureau ARANE gevraagd advies uit te brengen. Dit advies wordt in de raadsvergadering van juli 2012 gepresenteerd. Er is advies gevraagd over de verwijfsstrategie: dus welke routes naar P-garages zijn van belang, wanneer worden deze routes gekozen en welke garage wordt gekozen bij een bepaalde bestemming. In het advies wordt uitgegaan van de totale reis die een bezoeker maakt: van thuis tot de bestemming en weer terug. Daarbij is ook de voetgangersbewegwijzering meegenomen: deze moet logisch en up to date zijn. Alle voetgangersbewegwijzering wordt gecheckt. Daarnaast is verwijzing de stad uit voor het autoverkeer van groot belang. In de voorbereiding van het advies zijn politie, GCC, UMCG en parkeerexploitanten betrokken.

2.3 Nieuwe Ebbingestraat en Boterdiepgarage

In de Nieuwe Ebbingestraat is door het winkelstraatmanagement een werkgroep *Groen en parkeren* opgericht, waarbij ondernemers en gemeente samenwerken. De gestelde ambities werden ondersteund in de raadsvergadering van 9 november 2011 met een aangenomen motie *Meer groen in de Ebbingestraat*. De focus bij deze plannen ligt vooral op het accentueren van de kruispunten met de zijstraten richting de parkeergarage Boterdiep, om zo de looproute tussen binnenstad en de garage aantrekkelijker te maken. Hiermee is de route Boterdiepgarage-Korenstraat-Nieuweweg pilot voor aantrekkelijker en duidelijker looproutes van en naar parkeergarages.

2.4 Parkeren in P-Garages

In de nota's *Parkeren met Perspectief* en *Perspectief op Garageparkeren*, die zijn vastgesteld in de raad van maart 2012, wordt ingegaan op het verbeteren van de bezettingsgraden van de gemeentelijke parkeergarages. De maatregelen genoemd in de nota *Perspectief op Garageparkeren* moeten daarnaast ook leiden tot een verhoging van de parkeerinkomsten, waaronder van die van de Boterdiepgarage. Met adviesbureau Sellsius is een plan van aanpak gemaakt. Dit plan wordt voor de zomer gepresenteerd aan de raad. Het streven is om in september 2012 met de uitvoering te starten.

2.5 Folkingestraat op zaterdag de voetganger de ruimte

Bij wijze van experiment is de Folkingestraat op vier zaterdagen in het najaar van 2011 afgesloten voor fietsverkeer. Tijdens en na het experiment zijn bevindingen en meningen geïnventariseerd en ondernemers, bewoners, gebruikers geënquêteerd. Het werd duidelijk dat het merendeel van de bewoners en ondernemers de frictie tussen voetganger en fietser op zaterdag als een probleem ervaart en dat het merendeel van de geënquêteerde voorbijgangers een Folkingestraat zonder fietsers beter vindt, althans op zaterdag. Het college heeft een afweging gemaakt en besloten het experiment – een fietsvrije Folkingestraat op zaterdag – om te zetten in een vaste maatregel en het besluit ter kennis te brengen aan de raad.

2.6 Nieuweweg

In het kader van het project Winkelstraatmanagement is in april 2012 in de openbare ruimte van de Nieuweweg geïnvesteerd. Dit op verzoek van en in overleg met de ondernemersvereniging Nieuweweg. Meest opvallende elementen zijn het aanbrengen van rode stenen, verplaatsing van (fiets)parkeren en het geschikter maken van de stoepen voor mindervaliden. Met deze investeringen hopen we een aantrekkelijker looproute te creëren van Damsterdiepgarage naar de Grote Markt en het toekomstige Forum, en daarmee het ondernemersklimaat in de straat te verbeteren.

2.7 Fietsroutes en fietsbruggen: Fietsnota 2014

In de voor 2014 geplande nieuwe Fietsnota vindt een inventarisatie plaats van alle bestaande fietsroutes. De consequenties worden in kaart gebracht van de diverse wijzigingen in de fietsroutes als gevolg van onder meer de komst van de tram en het omvormen van de Zuidelijke Ringweg. De noodzaak van nieuwe routes en mogelijk fietsbruggen zullen in het kader van deze nota worden onderzocht.

3 Balans publieke ruimte **Geef iedereen in de juiste mate de ruimte**

In het voorgaande hoofdstuk staat beschreven hoe we de binnenstad beter bereikbaar willen maken. Eenmaal aangekomen blijkt de binnenstad van Groningen compact en levendig. Verschillende gebruikers van de publieke ruimte komen elkaar vaak tegen op dezelfde vierkante meter. We gaan voor een publieke ruimte die in balans is. Dat houdt in dat we op sommige plekken moeten reguleren, zodat de verscheidene gebruikers van de binnenstad in juiste mate de ruimte krijgen.

3.1 Ontheffingenbeleid

Naast het vele bevoorradend verkeer heeft de binnenstad te maken met voertuigen die met een dagontheffing het venstertijdengebied mogen inrijden en parkeren. Het gaat dan om noodzakelijke werkzaamheden in de binnenstad zoals de glaszetter, aannemers, schilders. Het aantal ontheffingen per straat kan soms fors oplopen wat overlast tot gevolg heeft. Geconstateerd is dat er soms verschillende voertuigen van één bouwbedrijf op dezelfde dagontheffing in de binnenstad parkeren. Daarnaast zijn er ook veel voertuigen te vinden die over geen ontheffing beschikken.

Het zijn met name bestelbussen en vrachtwagens voor de bouw die buiten de venstertijden voor veel overlast zorgen: in het totaal heeft dit verkeer een aandeel van 71% van de voertuigen die zich buiten de venstertijden zonder (geldige) ontheffing in het centrum van de stad ophouden.

Naast ontwikkeling van een Gronings stadsdistributiemodel willen we in het najaar van 2012 aan de slag met het herzien van het ontheffingenbeleid voor zowel dagontheffingen als ontheffingen voor langere duur. Daarbij wordt ook betrokken de wens om een duidelijk zichtbaar ontheffingsvignet te voeren. Dit maakt het eenvoudiger voor handhavers om in één oogopslag te kunnen constateren of er sprake is van een overtreding. Daarnaast worden de ontheffingen voor het eigen gemeentelijk wagenpark (in kader van het goede voorbeeld geven) tegen het licht gehouden. Vuilnis kan bijvoorbeeld ook binnen de venstertijden worden opgehaald.

3.2 Bouwverkeer Binnenstad

De bouw van de grote projecten in de binnenstad zoals Forum, Oostwand en Regiotram geeft veel verkeersbewegingen. Aanvoer van bouwmaterialen en afvoer van uitkomende materialen.

De projecten zijn qua bouwroutes in grote lijnen op elkaar afgestemd.

Binnen elk project wordt het aspect van overlast van bouwverkeer meegenomen in de beoordeling van de inschrijvingen van de aannemers. Aan de aannemers wordt gevraagd hiervoor een plan in te dienen en een slimme oplossing levert extra punten op en dat vergroot de kans om de beste inschrijver te zijn.

De bereikbaarheid van de stad en ook die van de binnenstad wordt gemonitord door de projectorganisatie *Bereikbaarheid! Stad Groningen*. Dit is een samenwerkingsverband van gemeente, provincie en rijk. De raad wordt in een aparte notitie geïnformeerd over

de werkwijze ten bate van het vergroten van de bereikbaarheid en het minimaliseren van hinder.

3.3 De Groninger Fietsstandaard

Eind vorig jaar heeft de raad kennis genomen van de pilots die in het kader van de Groninger Fietsenstandaard zijn geprogrammeerd. Die pilots worden gedaan om nieuw op te stellen beleid in de praktijk te testen. Na de zomer wordt een voortgangsnotitie aan de raad aangeboden. Daarin wordt ondermeer ingegaan op de voorstellen die zijn gemaakt in overleg met de RUG om het fietsparkeren op het Broerplein en de omgeving van de Uurwerkersgang te optimaliseren. Daarnaast bevat het een beschrijving van een pilot in de Gelkingestraat en Oosterstraat. Die pilot is erop gericht dat de bewoners hun fiets in een fietsenstalling zetten en dat de ruimte op straat voor de bezoekers van de binnenstad vrijkomt. Om dat te bereiken worden de fietsenrekken ('nietjes') verwijderd en fietsparkeervakken op de trottoirs aangebracht. Ook de situatie voor de Korenbeurs wordt daarin beschreven; veel van de fietsen worden daar neergezet, terwijl daar eigenlijk de ruimte ontbreekt. Er wordt daarom geëxperimenteerd met verschillende tijdelijke stallingen.

3.4 Terrassen Diepenring

In de zomer van 2012 wordt een voorstel gedaan aan de raad een aantal terrassen te plaatsen aan het water in de zone Diepenring. Het gaat hier bijvoorbeeld om café De Toeter en grand café Het Heerenhuis. Ook beraad de gemeente zich over de mogelijkheden voor terrassen op het water.

3.5 Experimenteerzone Gelkingestraat en Oosterstraat en omgeving

Recent heeft uw raad een collegebrief ontvangen waarin wij aangeven op korte termijn enkele experimenten op te starten om de aantrekkelijkheid van de Gelkingestraat te vergroten. Het gaat hierbij om het tijdelijk plaatsen van bloembakken en bankjes, het aanleggen en verbreden van zebrapaden; het verruimen van mogelijkheden voor terrassen en spandoeken en het plaatsen van fietsvakken in plaats van fietsbeugels. Dit alles gebeurt in een samenhangend plan dat ook de Oosterstraat, Hoogstraat en Carolieweg beslaat.

3.6 Speelgelegenheid in de binnenstad

Om een bezoek aan de binnenstad voor gezinnen nog aantrekkelijker te maken, kunnen we in de binnenstad speelgelegenheid creëren. Een mooi voorbeeld van gastvrijheid, waarmee in de praktijk op het Waagplein is geëxperimenteerd in het najaar van 2011. Met dit experiment is nagegaan of er behoefte is aan een speelvoorziening in de binnenstad, maar ook of het ruimtebeslag (te) storend is. Men werd gevraagd te reageren op de aanwezigheid van een speeltuin in de binnenstad.

Bezoekers blijken enthousiast over een speelgelegenheid in de binnenstad. Een speelgelegenheid is volgens de ouders, voor zowel de ouders als de kinderen, een aangename onderbreking van het winkelen. De nabijheid van een terras is een gunstige bijkomstigheid. De overlast bleek beperkt. Nader onderzoek moet het nog uitwijzen,

maar wellicht is het plein in de Westerhaven of de ruimte tussen de Martinikerk en het gebouw van de DIA een geschikte locatie voor een definitieve speeltuin.

3.7 Toekomst Grote Markt

In het najaar van 2012 wordt een discussie gevoerd met de raad over de toekomst van de Grote Markt. Aanleiding is de komst van de regiotram, en de gevolgen daarvan voor fietsers.